

ČÍS. 66.

MÁSLOVKA KOPRČSKÁ (LIEGLOVA).

LIEGEL'S BUTTERBIRNE. — BEURRÉ LIEGEL.

MÁSLOVKA KOPRČSKÁ (LIEGLOVA).

Původ a roz-
šíření.

Hrušek máslovek jest asi tolik druhů jako renet u jablek, a tak jako mezi renetami jest mnoho rozdílů, tak také mezi máslovkami se vyskytuje velká různost; to pozorovati možno zejména při této odrůdě, neboť, porovná-li se kterákoli podzimní i zimní máslovka s touto, žádná se chutí této nevyrovná. Jest také pro vzácnou chuť ovoce a výtečné vlastnosti stromu jednou z nejoblíbenějších odrůd hruškových.

Původu jest nepopíratelně českého, tomu nasvědčuje dlouholetá kultura v Čechách a názvy, pod kterými jest rozšířena; jmenují ji „koprčka“, „koperečka“, „máslovka Sternberkova“, „hrabě Sternberg“, „kníže Schwarzenberg“ atd. Jméno „máslovka Lieglova“, pod kterým se uvádí, obdržela až v pozdější době. Z Čech se před drahnou dobou rozšiřovala přes Belgii a Francii po celé Evropě.

Na Moravě není tak rozšířena jako v Čechách, tam jsou velké sady jen touto odrůdou osázeny, kdežto u nás ji nacházíme jen jednotlivě na různých místech. Pro naše podnebí se hodí také velmi dobře, dokazují to stromy i ovoce. Na trzích našich ji nazývají prostě máslovka.

Poloha.

Strom se daří dobře v polohách teplejších, vinorodých i ve vyšších, chladnějších, poskytne-li se mu stanoviště chráněné. Pahrbkovitá neb vlnitá poloha se lépe zamlouvá, než rozsáhlé, třeba teplé, roviny.

Půda.

Půdu potřebuje především hlubokou, hlinitou nebo hlinitopísčitou, ne vlhkou, v slabé půdě mívá malé a skvrnitě ovoce a téměř osudu propadne ovoce stromů ve vlhké a chladné půdě vysázených.

Vzrůst.

Roste dosti bujně, vzpřímeně a neustane v dobrém vzrůstu ani ve vyšším stáří; korunu tvoří krásnou, široce jehlancovitou, velkou, dosti hustou; kostra koruny jest bez pomoci pravidelně rozdělena, avšak vyžaduje přece častějšího proříznutí; kmen, ne silný, jest rovný, větru nepodajný, vzdoruje též nemocem a jest vždy zdravý. Letorosty má rovné, přiměřeně silné, s velkými vypouklými pupeny. Krátkých plodonosných větvíček nasazuje mnoho po celé délce starších větví. List má prostředně velký, kopinatý, slabý, hladký, lesklý, slabě ozubený. Počátkem vzrůstu jsou listy červené, nápadně se od jiných odrůd lišící; později se zelenají a zůstanou do konce světlezelené. Ve školce roste velmi dobře; kmeny jeho jsou vždy rovné, silné, hladké a nezpůsobuje pěstiteli žád-

ných obtíží při vypěstování. V mládí pro bujný vzrůst nekvete dobře, jen tu a tam nasadí nějaký květ, teprve asi po 8. roku začne býti úrodným a rodí ustavičně; rozkvétá na jaře později a dobře se oplodňuje.

Vysazuje se do zahrad domácích, štěpnic, polí a v teplých krajích k cestám a silnicím; kde tomu poloha a půda dovoluje, není lepšího silničního stromu; strom svým vysokým vzrůstem uniká poškozování v koruně, nepřekáží v jízdě a ovoce barvy zelené neláká přílišně kolemjdoucí.

Stanoviště.

Hodí se pro pěstování vysokokmenů, polokmenů a všech možných tvarů zákrskových. Každý z těchto tvarů způsobuje pěstiteli úlevu v práci, neboť bez velké námahy při řezu dobře roste a rodí.

Tvar stromu.

Ovoce rodí prostředně velké, pravidelně vejčité nebo částečně k některé straně širokými, sotva znatelnými vyvýšeninami neb hranami sražené, tato nepravidelnost však neruší úhlednost tvaru.

Ovoce.

Kalich má otevřený neb polootevřený, velký, jemnolistý; prohlubinka jest velmi mělká a úzká; často sedí kalich jen na povrchu plodu.

Kalich.

Stopka jest polodlouhá, přiměřeně silná, dřevnatá neb dužnatá, nazelenalá a vězí v mírném důlku aneb jen v povrchu plodu.

Stopka

Barva plodu jest světle zelená, při plném uzrání nazelenale žlutá, světlohnědě tečkovaná a mramorovaná, červeň chybí. Slupku má velmi jemnou, lesklou a částečně i mastnou.

Barva.

Dužnina jest velmi jemná, šfavnatá, máslovitá, tu a tam poněkud krupičkovitá, bílá, chuti velmi sladké, muškátovité, velmi pikantní; dle muškátové příchuti se jí říká též muškateľka.

Dužnina.

Uzrává v listopadu a udrží se až do prosince, je-li dobře uložena. Česati se může již koncem září, aniž by se bylo třeba obávati, že do uzrání zvadne. Jest to ovoce tabulové prvního řádu a proto se má česati co nejopatrněji, aby jemná slupka a dužnina netrpěly. V chladném sklepě uložena dobře se drží, kdežto v místnosti teplé dozrává již i v říjnu. Přiměřeně v koších balená snese dopravu dobře, ovšem musí se baliti a zasílati, pokud jest ještě úplně tvrdá. Na trzích jest velmi hledána; velké německé trhy zásobují severní Čechy velkým množstvím této odrůdy a v období listopadovém žádna jiná hruška neovládá berlínský trh, jako tato. Vývoz a obchod do Německa provozuje se již dlouhá léta a přes veškeré úsilí některých pěstitelů a obchodníků zahraničních, obchod ten zeslabiti, poptávka po této dobré obchodní hrušce rok od roku jest čilejší. Též z Moravy, urodí-li se, vyváží se vesměs do Německa a na naše trhy se sotva dostane. Objeví-li se někde na trhu, tu ovšem nachází dosti odběratelů. Zamlouvá se především pěkným tvarem a pak hlavně svojí výtečnou dužninou.

Dozrání
a česání.

V domácnostech ji lze všestranně zužitkovati; jako tabulové ovoce jest neocenitelná, jest způsobila pro výrobu ovocného koňaku a likéru, sušiti se může, povidla a marmelady se dají z ní upravovati a pro zavařování se hodí.

Zužitkování.

V poslední době pěstitelé se strachují o koperečku, poněvadž se zdá, že ve vzrůstu ochabuje a následkem toho ovoce nevzdoruje dobře

zhoubné černé plísni a v posledních letech silně podléhá černé skvrnitosti. Kdyby odrůda tato měla degeneraci podlehnouti, byla by to pro ovocnářství ztráta nenahraditelná. Leč musíme doufati, že se tak ještě nestane, a že všemožným úsilím v budoucnosti bude tato hruška před touto nemocí zachráněna.

MÁSLOVKA KOPRČSKÁ.